

& Cardin. Alexand. sub num. 41. vers. stat. ergo regula fallen. 3. de appell. & rursus Franc. in c. 1. sub n. 7. versiculo 4. limita. de appellat. in 6. ubi de appellatione a sequestro, & a tortura, Scaccia tractatu de appella. q. 17. limit. 47. membr. 1. num. 216. & hinc est quod dicit post alios Cavalca decis. 33. parte 2. quod appellatio dicitur legitima, quando interponitur ex causa probabili, & verosimili.

35. eodem titulo, ergo a fortiori in iudiciis inferioribus etiam Ecclesiasticis, ad quorum recusationis examinationem arbitri eliguntur, juxta textum in cap. cum speciali, in princ. de appellat. s. si quis contra clericum, de foro competenti, cap. suspicionis, de officio delegati, cap. iudex ab Apostolica, eodem tit. in 6. gloss. & DD. communiter, & ea quae late adducunt Cov. practicarum questio cap. 95. 26. Pedemon. in dist. decis. 84. in princ. ideo ab eisdem arbitris, cum sint arbitri juris, licite appellari posse diximus, & probavimus in terminis infra, parte 3. c. 3. a num. 25. versiculo qui autem de arbitris juris, & versiculo quare ab istis arbitris appellari licitum est, ad quem te remitto.

nem affirmativam, vel negativam, ut tenet Franc. Marcus in d. dec. 60. n. 5. Caravit. in ritu magne curie, tit. 259. uu. 12. Prosper. Farinac. in praxi crimin. 2. tomo. q. 28. num. 22. ad fin. qui ibi a n. 11. dicit, quod interposita appellatione a decreto torture, iudicem debere suspendere in causa, & sententiae executione, etiam antequam sit inhibitus, nec inhibicio praesentata, & idem ante appellationem, intra tempus tamen ad appellandum, ut ex Lanceloto, & aliis pluribus, ibi dicit, & n. 17. etiam confessionem a reo per iudicem, interim extortam prorsus nullam, irritam, & inefficacem esse ad condemnandum, ex Bald. in rubrica, Cod. comminatio Episc. Catelia, Cota, Foller. Anton. Gom. & aliis supra.

Prosperus Farinacius ubi supra, d. quest. 38. num. 19. & faciant ea, quae inferius circa probationum, vel testium rejectionem dicta sunt, Marquest. de commiss. 1. p. cap. 12. num. 52. & 15.

101 appellatione a decreto torture, iudicem debere suspendere in causa, & sententiae executione, etiam antequam sit inhibitus, nec inhibicio praesentata, & idem ante appellationem, intra tempus tamen ad appellandum, ut ex Lanceloto, & aliis pluribus, ibi dicit, & n. 17. etiam confessionem a reo per iudicem, interim extortam prorsus nullam, irritam, & inefficacem esse ad condemnandum, ex Bald. in rubrica, Cod. comminatio Episc. Catelia, Cota, Foller. Anton. Gom. & aliis supra.

Huic & alia proxima succedit questio, cui varietas Doctorum non minore attribuit difficultatem) an per iudicem vis fiat, non deferentem appellationi a decreto torture late ab eo, non palam reo audiente, sed secretè, quod iudex differt in tempus, quo reus incipit se spoliare, ut torqueatur, & quod appellationi tunc emisse non sit deferendum, nec ejus virtute executio suspendenda, tenet Julius Clarus in praxi crim. s. fin. quest. 64. n. 27. & 35. referens Maran. in speculo, 6. p. in actu 13. rubr. de questio. num. 14. quo referens sequitur Cardin. Tusch. tomo 1. concl. 101. num. 11. & hunc casum semel in praxi habuisse, testatur Franc. Personal. in tract. de iudiciis & torture, num. 11. in fin. Joseph. Cum de syndicato, cap. 21. rubr. de torture, num. 12. quos refert, & sequitur Flamin. Cartar. in praxi interrogat. reorum, l. 4. c. 1. num. 68. 69. & 77. in fin. ubi testatur etiam ita in statu Ecclesiastico servari.

102 ante appellationem, intra tempus tamen ad appellandum, ut ex Lanceloto, & aliis pluribus, ibi dicit, & n. 17. etiam confessionem a reo per iudicem, interim extortam prorsus nullam, irritam, & inefficacem esse ad condemnandum, ex Bald. in rubrica, Cod. comminatio Episc. Catelia, Cota, Foller. Anton. Gom. & aliis supra.

Sed haec opinio, quia destituta est ratione, & fundamento, jure caret, ni fallor, est ratione, & fundamento, quam (nemine vilò) damnavi, ed namque si indubitatum est, a decreto torture licere appellari, & ab ejus comminatione, ex his, quos supra citavimus, aded ut interim suspendatur executio: cur idem effectus negandus est a Doctoribus praedictis, ei appellationi, quam emisit delinquens, quando intellexit, vel suspicatus est, se torquendum, vel quia sibi videt comminari torturam; nedum quando videt se duci ad locum torture, & ibidem, vel spoliari, vel ligari, sive per alios actus exteriores, per quos comminatur reus, deducitque se torquendum fore: & cur tunc iudicis manus non erunt ligatae, cum etiam a comminatione appellatio emissa eas ligat, secundum Aug. & Angelam de malefic. verb. quod fama publica numero 100. vers. advertas. tamen Brunus tr. de iudiciis, & tortu. 2. p. c. 5. n. 14. ubi allegat gloss. in c. cum in contemplatione, ex reg. jur. Caravita, supra d. ritu magne curie 259. n. 14. Guido decis. 146. n. 15. vers. 7. ubi dicit, quod sicut per appellationem a decreto de torquendo ligantur manus iudicis, ita etiam per appellationem a comminatione, & ita quotidie apud eum servari, & practicari testatur, & idem etiam tenet Grama, super c. regni, fol. 133. n. 4. in fin. prout illum citat Clarus ubi supra, sequitur Brun. a Sole in conscri. n. 162. Carill. in summa crim. partic. 3. rubr. 31. de appell. §. 2. n. 3. vers. idem fieri potest, fol. 169. col. 2. idem tenet Card. Tusch. concl. 101. n. 11. tomo 1. Paz. in praxi, 6. p. tom. 1. in proemio, num. 21. Rebuff. 3. tomo, tit. de sententiarum executione, art. 53. gl. 1. fol. 242. num. 2. Guido Papae quest. Delphi. q. 75. sed circa, ergo cum nulla detur discriminis, vel differentiae ratio inter utramque appellationem, male facient iudices, qui hac inefficaci cautela & nullibi juris approbata, imò temerario ausu voluerint auferre permittos defensionis, & appellationis hujusmodi effectus delere, & in re tam gravi attentare, & postquam hanc opinionem contra praedictos auctores electam habui, ut magis juris rationi, & regulis consonantem perlegi Prosperum Farinac. in praxi crim. 2. tom. q. 38. n. 21. & 22. allegantem Armon. in singul. 39. & Baiard. in addi. & Cla. ubi supra, n. 65. pariter contrariam rejicientes, & hanc nostram sectantes, vide Prosperum ibid.

103 Illa hinc questio resolutionem requirens ad nos accedit difficilis, an quemadmodum tribunalia suprema vim fieri declarant, ac etiam deferendum esse appellationi a torture, an idem declarare teneantur in appellatione a decreto de non torquendo, vel a denegatione, seu dissimulatione iudicis nolentis, per fidelem promotorem, vel accusatorem emissam, Bald. in l. penult. n. 2. & ibi Salyet. in prima oppositioe pariter. n. 2. C. quorum appell. non recip. tenent, quod sic, quia eis licet appellare, quos refert, & sequitur Anton. Gomez 3. tomo variarum, cap. 1. de tort. reorum, post n. 23. vers. ex quo inferitur, ubi reddunt rationem, & quia si hoc licet reo, eodem modo debet licere actori, cum in materia iudiciorum, actor & reus equiparentur, l. 3. ff. de re jud. l. solum, ff. de officio proconsulis.

Curiam autem & opinionem secutus est Aret. in l. 2. ff. de appell. recip. quem referens sequitur Brunus de iudiciis, & tortu. 2. p. qu. 5. n. 13. in fin. vers. sed quid si pronuntiabitur, non esse torquendum, & q. 9. nu. 10. quam etiam veriore de jure reputat Farinac. in d. q. 38. n. 20. ea moti ratione, quia hoc gravamen potest reparari per appellationem a diffinitiva, quapropter denegatur ab interlocutoria, quod non accideret dicunt in decreto detorquendo, cum torture jam illata afflictio non tollatur per quamcumque appellationem a diffinitiva, per quam, & per alias rationes contrariis respondens, hanc partem sustinet Auber. de Antronia in tractatu de quest. & tortu. posico inter tractatus criminum diversorum Zileti fol. 450. n. 27. & quem allegat Prosperus supra. Et quia hodie cauti iudices raro pronuntiant reum non torquendum, nec requisiti animum suum detegunt, nisi simul reum absolventes, quo casu accusatoribus est consultum per appellationem ab ipsa sententia, absque eo, quod prius sibi appellare liceat.

104 & ibi Salyet. in prima oppositioe pariter. n. 2. C. quorum appell. non recip. tenent, quod sic, quia eis licet appellare, quos refert, & sequitur Anton. Gomez 3. tomo variarum, cap. 1. de tort. reorum, post n. 23. vers. ex quo inferitur, ubi reddunt rationem, & quia si hoc licet reo, eodem modo debet licere actori, cum in materia iudiciorum, actor & reus equiparentur, l. 3. ff. de re jud. l. solum, ff. de officio proconsulis.

In qua contrarietate priori opinioni, ut veriori de jure, magisque probabili, & juris regulis conformi, & adhaere, & insisto: nam licet verissimum sit, quod illud decretum negativum torture minimè cōtineat gravamen irreparabile, ut affirmativum continet: non ideo sequitur, ab eo minimè appellari licere, quoniam si ex capite gravaminis irreparabilis, & ex ea ratione in hac interlocutoria daremus appellationem, utique profiteremur contrariam opinionem ex suo fundamento. sed eam ex alio capite nos appellabilem facimus, eo scilicet, quia torquere reum respicit merita causae principalis, cum per torturam, vel non torturam deveniatur in cognitionem delicti; de quo agitur, ideo ejus appellationi utique deferendum esse, justitia appetit, ut ex hac ratione hanc partem veriore reputarunt Bald. & B. Salicet. in l. ante sententia, C. quorum appellat. non recip. quoniam in hac materia regula generalis est, de jure omni licere appellare a quibuscumque interlocutoriis respicientibus merita causae, & negotium principale, secundum Bald. & Salicet. ibi, & in l. 1. Cod. si de moment. poss. n. 4. Felin. in rubr. de re jud. n. 3. Ripa. in leg. quod iussit, n. 127. ff. eodem Ruinus consil. 157. n. 20. & 21. l. 5. cum aliis allegatis a Contardo in d. l. 1. C. de mom. poss. limitatio. n. 82. & in §. limit. n. 7. & sequentibus, Salgado de Protect. Reg.

105 iudiciorum, actor & reus equiparentur, l. 3. ff. de re jud. l. solum, ff. de officio proconsulis.

Curiam autem & opinionem secutus est Aret. in l. 2. ff. de appell. recip. quem referens sequitur Brunus de iudiciis, & tortu. 2. p. qu. 5. n. 13. in fin. vers. sed quid si pronuntiabitur, non esse torquendum, & q. 9. nu. 10. quam etiam veriore de jure reputat Farinac. in d. q. 38. n. 20. ea moti ratione, quia hoc gravamen potest reparari per appellationem a diffinitiva, quapropter denegatur ab interlocutoria, quod non accideret dicunt in decreto detorquendo, cum torture jam illata afflictio non tollatur per quamcumque appellationem a diffinitiva, per quam, & per alias rationes contrariis respondens, hanc partem sustinet Auber. de Antronia in tractatu de quest. & tortu. posico inter tractatus criminum diversorum Zileti fol. 450. n. 27. & quem allegat Prosperus supra. Et quia hodie cauti iudices raro pronuntiant reum non torquendum, nec requisiti animum suum detegunt, nisi simul reum absolventes, quo casu accusatoribus est consultum per appellationem ab ipsa sententia, absque eo, quod prius sibi appellare liceat.

106 Brunus de iudiciis, & tortu. 2. p. qu. 5. n. 13. in fin. vers. sed quid si pronuntiabitur, non esse torquendum, & q. 9. nu. 10. quam etiam veriore de jure reputat Farinac. in d. q. 38. n. 20. ea moti ratione, quia hoc gravamen potest reparari per appellationem a diffinitiva, quapropter denegatur ab interlocutoria, quod non accideret dicunt in decreto detorquendo, cum torture jam illata afflictio non tollatur per quamcumque appellationem a diffinitiva, per quam, & per alias rationes contrariis respondens, hanc partem sustinet Auber. de Antronia in tractatu de quest. & tortu. posico inter tractatus criminum diversorum Zileti fol. 450. n. 27. & quem allegat Prosperus supra. Et quia hodie cauti iudices raro pronuntiant reum non torquendum, nec requisiti animum suum detegunt, nisi simul reum absolventes, quo casu accusatoribus est consultum per appellationem ab ipsa sententia, absque eo, quod prius sibi appellare liceat.

Curiam autem & opinionem secutus est Aret. in l. 2. ff. de appell. recip. quem referens sequitur Brunus de iudiciis, & tortu. 2. p. qu. 5. n. 13. in fin. vers. sed quid si pronuntiabitur, non esse torquendum, & q. 9. nu. 10. quam etiam veriore de jure reputat Farinac. in d. q. 38. n. 20. ea moti ratione, quia hoc gravamen potest reparari per appellationem a diffinitiva, quapropter denegatur ab interlocutoria, quod non accideret dicunt in decreto detorquendo, cum torture jam illata afflictio non tollatur per quamcumque appellationem a diffinitiva, per quam, & per alias rationes contrariis respondens, hanc partem sustinet Auber. de Antronia in tractatu de quest. & tortu. posico inter tractatus criminum diversorum Zileti fol. 450. n. 27. & quem allegat Prosperus supra. Et quia hodie cauti iudices raro pronuntiant reum non torquendum, nec requisiti animum suum detegunt, nisi simul reum absolventes, quo casu accusatoribus est consultum per appellationem ab ipsa sententia, absque eo, quod prius sibi appellare liceat.

107 iudices raro pronuntiant reum non torquendum, nec requisiti animum suum detegunt, nisi simul reum absolventes, quo casu accusatoribus est consultum per appellationem ab ipsa sententia, absque eo, quod prius sibi appellare liceat.

In qua contrarietate priori opinioni, ut veriori de jure, magisque probabili, & juris regulis conformi, & adhaere, & insisto: nam licet verissimum sit, quod illud decretum negativum torture minimè cōtineat gravamen irreparabile, ut affirmativum continet: non ideo sequitur, ab eo minimè appellari licere, quoniam si ex capite gravaminis irreparabilis, & ex ea ratione in hac interlocutoria daremus appellationem, utique profiteremur contrariam opinionem ex suo fundamento. sed eam ex alio capite nos appellabilem facimus, eo scilicet, quia torquere reum respicit merita causae principalis, cum per torturam, vel non torturam deveniatur in cognitionem delicti; de quo agitur, ideo ejus appellationi utique deferendum esse, justitia appetit, ut ex hac ratione hanc partem veriore reputarunt Bald. & B. Salicet. in l. ante sententia, C. quorum appellat. non recip. quoniam in hac materia regula generalis est, de jure omni licere appellare a quibuscumque interlocutoriis respicientibus merita causae, & negotium principale, secundum Bald. & Salicet. ibi, & in l. 1. Cod. si de moment. poss. n. 4. Felin. in rubr. de re jud. n. 3. Ripa. in leg. quod iussit, n. 127. ff. eodem Ruinus consil. 157. n. 20. & 21. l. 5. cum aliis allegatis a Contardo in d. l. 1. C. de mom. poss. limitatio. n. 82. & in §. limit. n. 7. & sequentibus, Salgado de Protect. Reg.

108 decretum negativum torture minimè cōtineat gravamen irreparabile, ut affirmativum continet: non ideo sequitur, ab eo minimè appellari licere, quoniam si ex capite gravaminis irreparabilis, & ex ea ratione in hac interlocutoria daremus appellationem, utique profiteremur contrariam opinionem ex suo fundamento. sed eam ex alio capite nos appellabilem facimus, eo scilicet, quia torquere reum respicit merita causae principalis, cum per torturam, vel non torturam deveniatur in cognitionem delicti; de quo agitur, ideo ejus appellationi utique deferendum esse, justitia appetit, ut ex hac ratione hanc partem veriore reputarunt Bald. & B. Salicet. in l. ante sententia, C. quorum appellat. non recip. quoniam in hac materia regula generalis est, de jure omni licere appellare a quibuscumque interlocutoriis respicientibus merita causae, & negotium principale, secundum Bald. & Salicet. ibi, & in l. 1. Cod. si de moment. poss. n. 4. Felin. in rubr. de re jud. n. 3. Ripa. in leg. quod iussit, n. 127. ff. eodem Ruinus consil. 157. n. 20. & 21. l. 5. cum aliis allegatis a Contardo in d. l. 1. C. de mom. poss. limitatio. n. 82. & in §. limit. n. 7. & sequentibus, Salgado de Protect. Reg.

Curiam autem & opinionem secutus est Aret. in l. 2. ff. de appell. recip. quem referens sequitur Brunus de iudiciis, & tortu. 2. p. qu. 5. n. 13. in fin. vers. sed quid si pronuntiabitur, non esse torquendum, & q. 9. nu. 10. quam etiam veriore de jure reputat Farinac. in d. q. 38. n. 20. ea moti ratione, quia hoc gravamen potest reparari per appellationem a diffinitiva, quapropter denegatur ab interlocutoria, quod non accideret dicunt in decreto detorquendo, cum torture jam illata afflictio non tollatur per quamcumque appellationem a diffinitiva, per quam, & per alias rationes contrariis respondens, hanc partem sustinet Auber. de Antronia in tractatu de quest. & tortu. posico inter tractatus criminum diversorum Zileti fol. 450. n. 27. & quem allegat Prosperus supra. Et quia hodie cauti iudices raro pronuntiant reum non torquendum, nec requisiti animum suum detegunt, nisi simul reum absolventes, quo casu accusatoribus est consultum per appellationem ab ipsa sententia, absque eo, quod prius sibi appellare liceat.

109 iussit, n. 127. ff. eodem Ruinus consil. 157. n. 20. & 21. l. 5. cum aliis allegatis a Contardo in d. l. 1. C. de mom. poss. limitatio. n. 82. & in §. limit. n. 7. & sequentibus, Salgado de Protect. Reg.

Curiam autem & opinionem secutus est Aret. in l. 2. ff. de appell. recip. quem referens sequitur Brunus de iudiciis, & tortu. 2. p. qu. 5. n. 13. in fin. vers. sed quid si pronuntiabitur, non esse torquendum, & q. 9. nu. 10. quam etiam veriore de jure reputat Farinac. in d. q. 38. n. 20. ea moti ratione, quia hoc gravamen potest reparari per appellationem a diffinitiva, quapropter denegatur ab interlocutoria, quod non accideret dicunt in decreto detorquendo, cum torture jam illata afflictio non tollatur per quamcumque appellationem a diffinitiva, per quam, & per alias rationes contrariis respondens, hanc partem sustinet Auber. de Antronia in tractatu de quest. & tortu. posico inter tractatus criminum diversorum Zileti fol. 450. n. 27. & quem allegat Prosperus supra. Et quia hodie cauti iudices raro pronuntiant reum non torquendum, nec requisiti animum suum detegunt, nisi simul reum absolventes, quo casu accusatoribus est consultum per appellationem ab ipsa sententia, absque eo, quod prius sibi appellare liceat.

110 Rursus a sententia interlocutoria, quae secum trahit executionem, etiam jure civili liber appellari, Federicus de Senis cons. 66. incipit cum secundum, in princ. ubi allegat Anchar. cons. 372. n. 9. & seqq. Tuschum tomo primo, lit. A. cons. 350. n. 15. & propterea a sententia excommunicationis per decretum interlocutorium prolatae, minimè denegatur appellatio, sine reatu violentiae, quia irreparabilis est per diffinitivam appellationem, Bernard. Diaz in praxi regul. 39. Petrus Dueñas in regula

regula 52. fall. 2. Rebuff. de concordata Francia, tit. de frivolis appell. in rubr. sub gloss. 1. in fin. vers. fall. quando gravamen. folio mibi 688. & probatur ex c. pastoralis de appellat. quia habet executionem secum, & idem Rebuff. in d. 3. tom. proxime relato d. nu. 6. ubi dicit, sic fuisse in Senatu pronuntiatum, contra quemdam officialem, & ex eadem ratione dicit ipse ibidem, & in d. l. quod iussit, in prefatione, n. 11. quod a sententia, qua pronuntiat super compromittendo, vel non; in aliqua lite ex forma statuti ita dictantis, & requireris sententiam dici, habere vim diffinitivae, ex Bald. in l. 1. col. 2. Cod. si quacunque praeiudicium potest. Philipp. Franc. in cap. cum cessante, de appellationibus, Socin. cons. 71. circa n. 21. in 4. colum. & vidend. Cuman. cons. 17. incip. Hieron. in fin. Barb. cons. 85. in medium colum. penult. vol. 3. cujus appellationi ex regula Concilii Trident. & Doctorum in principio huius capituli, deferendum pronuntiabit Senatus.

115 Idem dicendum est si gravamen possit reparari, sed magna cum difficultate, aut praedictio partis, quia tunc de ea idem est iudicandum, ac si omnino reparationem non haberet, Panormitan. in c. super eo 2. de appell. Salicet. in leg. penult. Cod. quorum appell. non recip. Bart. in l. 1. §. questum, per textum ibi: sub n. 6. in fin. ff. de appel. Felin. in cap. accipimus, n. 5. vers. hinc est de fide ameno de gran daño. tit. 2. 3. part. 3. Duēnas in d. Reg. 52. lim. 10. Rebuff. ubi supra, in d. iit. de execut. sententiarum, n. 11. idem est si potest reparari per diffinitivae appellationem, sed non ex toto, nec ita perfecte, quin aliquod remaneat praedictio parti, Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. gloss. 9. §. 1. nu. 117. Bernard. Graevae, ad pract. Camer. Imperia. l. 1. conclus. 129. num. 6. Aloyf. Ricc. in praxi Curia Arch. Episc. Neapol. decis. 93. quia tunc etiam appellationi deferendum est per Senatum, cum ab ea sententia (licet sit interlocutoria mera) justificata dicitur Appellatio, ex dd. Doctoribus, & Felin. in cap. eum super, sub num. 17. de sententia & re jud. Petro Surdo decisio. Mantuana 36. nu. 14. Felin. in d. cap. accipimus, de fide instrum.

117 Alia etiam conclusio fit, quando interlocutoria fertur super articulo, a quo pendet tota causa principalis tangit factum principale, seu substantiam negotii principalis, quia tunc cum sit omnino praedictio, admittitur appellatio, Paul. Castren. in l. 2. n. 1. in fin. de appel. recip. Maranta in specul. 3. p. 6. p. princ. verb. & demum fertur sententia, sub num. 44. vers. tertia concl. fol. 338. Rebuffus in tractat. de sentent. exec. art. 10. gloss. 1. n. 4. tom. 1. fol. 403. Contar. in leg. in limit. 5. n. 7. versiculo. limit. 2. Cod. si de moment. possess. Scaccia de appel. quest. 17. limit. 47. membr. 1. nu. 168. Petrus, Duēnas regula 52. limit. 3. Hieron. Gonzal. in regul. de alter. gl. 9. in annot. §. 1. nu. 189. cujus doctrinae plurima exempla in specie reddimus id discursu huius capituli, & specialiter num. 109.

118 Ex eodem fonte fuit sententia, qua terminus, vel dilatio assignatur, quoniam licet sit interlocutoria, l. a procedente, Cod. de dilatione, ubi communiter notatur c. 1. extra. illo tit. Socinus cons. 99. col. 8. is primum probatur, n. 11. incipit. Serenissimus, vol. 3. Rebuff. in praefatione l. quod iussit, n. 90. & nihilominus, si ex assignatione termini pars aliqua senserit se gravatam, appellationi deferendum. Ricard. Malumb. in cons. 71. satis videre inter consilia Federici de Senis: vel a nimis magna dilatio concessa a iudice, si per eam impediatur, ne lis finiatur, utpotē, quia excedit tempus instantiae, quia hoc gravamen est irreparabile, secus si non excedat tempus instantiae, ut ex Bart. & Bald. tenet Guido Papae in dec. Delphin. quest. 336. nu. 68. & supra, nu. 67. vel

120 etiam quando ex assignatione termini causative pars praverit, ita ut (lapso termino) excludatur, Paulus Castren. cons. 237. viso processu, n. 2. vers. dicitur etiam

primò per totum, lib. 2. Cardin. Tusch. conclus. 359 n. 21. & 22. n. 1. Id ipsum dicendum erit, quando iudex in causa summaria semel assignavit terminum, quarum 12 partium altera non probavit intentionem suam, alia sic, vel quomodo petat aliquam secundam dilationem eaque concedatur absque causae cognitione, quia cum sit talis concessio nulla, contra jus, probatur in l. fin. de feriis & ibi late adducunt Doctores, merito appellatio permittitur, & deferendum esse declarandum est, Bart. consil. 97. lib. 1. & consil. 115. lib. 5. Cardin. Tuschus ubi proxime, n. 43.

Idem etiam declarabit Senatus, quoties coram ipso 12 conqueratur de iudice non deferente appellationi, a denegatione termini ad probandum. Fulgosius consilio 165. Tusch. mox relatus num. 40. & alibi passim, quo fit, ut si tempore vacationis beneficii alicujus, & unus ex filiis patrimonialibus in longinquis partibus absens sit, vel in loco remoto, & illius procurator, (cujus nomine se opposuit,) peteret (seclusa, & cessante fraude,) terminum, & dilationem competentem, ad certiorandum dictum absentem, ut venire, & accedere possit personaliter ad se examini subjiendum, & subeundum, in eventum, quod ordinarius, vel nolit, 12; vel non possit remittere examen ad locum, ubi absens tunc deget, aliàs appellaret, & dictus ordinarius non obstante appellatione denegando tacite vel expresse dilationem, & procederet ad ulteriora, iusta appellatio haec iudicanda est, ex eo, quod diximus; adeo, ut omnia gesta post eam erunt atentata, & nulla, ut fuit resolutum in una causa Conchen. Capellanæ 16. Octobris coram Fabio Peregrino, qua est 265. incipit eodem die, n. 1. 2. & 7. & per totam, lib. 3. 3. p. diversorum, & refert Gonzales in reg. de alternat. gl. 6. n. 223. & gl. 9. §. 1. tit. de nullit. alias similes decisiones Rotales ad propositum hoc refert.

Viam etiam comitti verum est, si appellationi emissa per partem aliquam a coartatione dilationum, & terminorum a iure praescriptorum (prout in diversis causis contingit, vel in patrono datis ad praesentandum, capitulis ad eligendum, consanguineo ad retractandam rem, & generaliter in caeteris omnibus) quia cum tali casu appellatio ad interlocutoria sit legitima, attentata, & nulla essent omnia: qua post eam rite interpositam facta fuere a iudice: late per Bertrach. in reproto. verb. dilatio ex aequitate, sub num. 4. post princ. & fuit resolutum in Rota, teste Caputaquense decis. 38. p. 1. & dec. 37. n. 1. per totam; idem dicit Hieron. Gonz. proximiori loco relatus n. 192. ubi idem dicit de appellatione a brevi termino dato in citatione, ut a principio. huius capituli dixi; idem etiam dico appellari posse generaliter ab abbreviacione termini sine causae expressione, Verat. decis. 32. lib. 1. Tuschus d. concl. 359. tom. 1. n. 30. litt. A.

Circa est tamen advertendum est, quod si dilationes non fuerint petite, non est quid imputandum iudici, quoniam non petenti dilationem, iudex dare non teneatur text. in l. 1. ibi, postulanti dare convenit, & ibi Bal. de dilat. & probatur in l. 2. C. ut intra certum temp. ubi Bald. & alii. Si verò fuissent petite, & denegatae, procedunt, qua supra diximus; ut tunc possit appellari, aliàs autem parti imputatur, qua non appellando acquievit, prout concludit Bart. in l. prolatum, C. de sententis, & contra Bald. & gl. ibi, defendit ex rationibus per eum adductis, Vantius de nullitate sent. ex defectu processus, n. 42. qui Bal. & glossa videtur sentire contrarium, & insuper, si dilationes postquam petite sunt, non denuntur, vel dentur nimis breves, non nullitatis remedium contra sententiam latam proditum esse, sed appellationis 12; quoniam dilatio non est de ordine substantiali iudicii, ex c. 1. de dilationibus, & ex rationibus per dictum Vantium adductis, Marquess. de commiss. 1. part. c. 12. n. 59.

Item licebit etiam appellare, si iudex datam dilationem

tionem revocaverit, & valet revocatio, si non appellatur, secundum Joan. de lumol. in cap. significante, de appella. Innoc. in c. sacro sentent. excommuni. gl. in c. excommuni. de election. lib. 6. Bertrach. in reprot. verbo dilatio. etiam ex aequitate. sub n. 40. affirmans hoc omni casu verum esse, & procedere.

131 Insuper tribunalia suprema declarant appellationi deferendum ab injusta rejectione probationis, hoc est, non admittendo partes ad probationem suae intentionis, quoniam postquam per negationem partis, res efficitur dubia, ut in l. si quis libertatem, Cod. quibus ad libert. proclamare liceat, l. nemo, C. de acquirend. possess. iudex cui nihil constat, nihil decernere potest, ut probatur in l. 1. ubi gl. C. de secund. tabul. quem textum in propositum adducit Bald. in leg. falsus, col. 7. vers. item dubitatur, in fin. Cod. de furtis, imò si (nullis praecedentibus probationibus) iudex aliquem condemnaret, diceretur in dolo versari, ut voluit Bald. in l. 1. col. 8. C. de his qua pona nom. cum aliis, de quibus per Alex. consilio 131. incip. in casu. colum. penult. versiculo probatur etiam, lib. 2. ideo in quocunque iudicio etiam possessorio, & quantumvis summario, requiritur plena probatio, ut voluit gloss. communiter approbata in l. 1. versiculo filium. Cod. quorum honorum, prout attestatur

133 Alex. cons. 139. circa fin. lib. 9. quod nec ipse Papa posset facere, nempe condemnare aliquem absque debita probatione, cum esset contra jus naturale, vel gentium & eradicare naturalem iustitiam, ut inquit Alex. cons. 2. colum. 1. vers. & est ratio, lib. 2. quem sequitur decisio Neap. 91. & qui non probat dicitur carere iure, tenet

134 Vantius de nullitate ex defectu processus, n. 38. sive sine de ordine substantiali iudicii, sive de substantia, & ordine iustitiae, ut late ibi disputat Vantius ad annulationem sententiae, tamen quod ad nos attinet indubitari iuris est, quod quando iudex probationes admittit, sed illis non obstantibus, ad causae decisionem, & expeditionem procedat, adhuc, hoc casu, sententia potest dici nulla, prout declarat Alexand. post Bald. cons. 105. colum. 2. vers. accedit. lib. 5. putat tamen Vantius ibi numero 39. a tali denegatione

135 admisionis probationum huiusmodi appellari debere aliàs sententia teneret ipso iure, concludunt Antonius, Calderinus Dominicus, Felin. & alii in c. Ecclesia Sancta Maria, de constitut. per textum in leg. argentarios, §. cum autem, versiculo si non probaverit, ff. de edend. leg. posthumus, §. si quis ex his ff. de inofficio testament. leg. cum putare, ff. familia ercisc. ita concludit decisio: Neapolit. decis. 47. incipit fuerunt, late Philipp. Franc. exacte in c. dilecto, questione 55. de appellatione. Capicinus decisione 10. columna 9. versiculo secundo quod dictum: & alii plures statim referendi, & probatur etiam ex regula, quam supra, ut veram scriptam reliquimus, quod a iudice negante beneficium iure communi concessum, licita est appellatio, quam ad hoc propositum trahit Bald. cons. 378. num. 2. lib. 3. Tuschus ubi supra, num. 36.

137 Et quamvis sententia prolata super admittenda, vel rejicienda iusta probatione, sit interlocutoria, text. in cap. significantibus, de operis novi nuntiatio Card. in clem. fin. questione 2. de appellat. Joannes de Anania consilio 63. viso in addit. ad Bald. idem Bald. in Margarita, verbo sententia, quest. 20. in l. 2. Cod. de Episcopa. audien. ante fin. leg. ante, n. fin. Cod. quorum appellatio non recipiatur, Marquess. ubi proxime d. 1. part. cap. 12. n. 59. Camen ab hac interlocutoria, quia iudex partem excludit a probando, ejusque probationem rejicit, licitam esse appellationem; extra citatos Doctores num. 36. firmant Bald. in leg. arbitrio 7. sub num. 4. vers. Tu ergo scies, ff. qui satisfacere cogantur, idem Baldus in Margarita ad Innocentium, in verbo appellatur ab interlocutoria. Ozal. cus decisione Pedemonta. 25. verbo intestato, sub num. 14. versiculo contrarium, Scaccia de appellat. questione 17.

Salgado de Proteg. Reg.

limit. 6. membr. 7. sub num. 43. versiculo & quod ab interlocutoria, Petrus Sardus decis. 36. Stephanus Gratian. in de sept. vris, foren. cap. 77. num. 11. & sequentibus, alios citantes, Barbosa in remissio. ad Trid. sess. 24. de reformat. cap. 20. sub num. 6. & Marquess. de commiss. 1. p. 12. n. 59. ubi optime & 57.

Ex eadem ratione, idem venit dicendum, in nimis 139 brevi termino dato ad probandum, quia ab eo licita est appellatio, testatur Bald. in l. 2. num. 8. vers. sed hic queritur, in fin. C. de Episcopi audien. dicens, quod in probationibus stat rota virtus causae, ideoque ille, qui nimis arctatur, potest appellare, quia est gravamen praedictio, sequitur Sigism. Scaccia de appell. quest. 17. lim. 47. principali membr. 1. sub n. 26.

Similiter sententia, quia iudex declarat admittendos 140 esse articulos, vel non admittendos, licet interlocutoria sit, ex gl. & ibi Bald. in leg. post sentent. in vers. interlocutiones Cod. de sentent. & interlocutione, Joan. in leg. si opus, in fin. ff. de novi operis nuntiatione, Rebuff. in leg. quod iussit, in presut. n. 97. ff. de re judic. tamen eadem ratione, qua supra admittenda est appellatio a rejectione eorum, si legitimi sint, vel etiam ab admisione, 141 si fuerint impertinentes, Bald. in l. post sentent. 9. num. 4. in fin. Cod. de sentent. & interlocut. omnium iud. versiculo pone ergo quod est appellatum, Paul. Castren. in leg. ab executio. 4. num. 2. ff. de appell. Ruginell. in statu de appellat. §. 2. cap. 3. num. 85. & 166. & 167. Scaccia tractatu de appellat. quest. 17. limit. 47. membr. 1. n. 137. & 140. Natta cons. 172. num. 2. Hieronym. Gonzal. in regula de mensis, gloss. 9. in annotat. num. 90. Gemina. cons. 24. num. 11. & loquendo in rejectione articuloarum revelantium, Paul. Castren. cons. 335. visa appellatione, lib. 1. vide qua Card. Tusch. pract. conclusionum tomo 1. litera A. concl. 359. n. 32. & loquendo in appellatione ab injusta admisione articuloarum tanquam repellente

exceptiones partis, Rota in novis, de testib. decis. 8. Gonz. ubi proxime, & Tusch. n. 52. Rota decis. 41. sub n. 3. app. in novis Philipp. Franc. in cap. interposita, sub num. 4. versiculo 7. de appell. Lancelot. Robert. de arcent. 2. p. cap. 14. limit. 1. num. 42. & 45. in noviori impressione, Corneus cons. 35. volum. 1. Petrus Sardus in decis. Mantuana 36. ex num. 17. & inferius, num. 267. Barbosa in remissio. ad Concilium, sessione 24. de reformat. cap. 20. n. 6. ad finem Stephanus Gratianus in disceptatio. forensi. cap. 77. num. 15. optime Mascardus de probatio. 1. tomo, concl. 131. & 132. & conc. 325. num. 4. ubi late tractat, quando ab admisione, vel rejectione articuloarum licita sit appellatio, ubi multa notata digna, & facit, quia cum articulus sit actus praeparatorius ad probationem, 142 idem de ipso iudicandum est, quod de ipsa probatione estque pars ejus participans naturae totius. Qui quidem praefati Doctores merito loquuntur, & affirmant procedere, quando articuli sunt omnino impertinentes, quia circa probationes omnino impertinentes non cadit appellatio, Ruginellus tractatu de appell. §. 2. cap. 13. n. 169. fol. 82. & multo magis hoc procedere affirmat in appellatione ab injusta interlocutoria non admittendorum articuloarum.

Hinc fit, quod quemadmodum pars producens testes dat articulos ad examinandum illos, pars autem, contra quam producuntur, dat interrogatorios ad eodem testes interrogandos, quare licet articuloarum copia danda sit ei contra quem testes producuntur, non tamen illos producenti est danda copia interrogatorioarum; si enim hoc fieret, esset ipsi occasionem dare ad testes subornandos, ad glossam in cap. praesentium, in verbo, interrogatoria, litera N. versiculo & haec interrogatoria, ubi quod ita est de iure, & ita servatur de consuetudine, & ibi Philippus Francus post num. 6. de testibus in 6. Innocent. in cap. per tuas 2. de testibus, ubi dicit famam esse partem, qua id consentiat: magis communiter dixerunt Auctores in d. cap. per